

**Uzasadnienie do uchwały
w sprawie zdjęcia statusu pomnika przyrody z drzew o nr ewid.517/8 i 517/13**

Aktem prawnym regulującym cele, zasady i formy ochrony przyrody w Polsce jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o *ochronie przyrody* (t.j. Dz.U.z 2013r. poz.627 ze zm). Stosownie do przepisów obowiązującej ustawy o *ochronie przyrody* rada gminy ustanawia pomniki, zdejmuje status pomników (art. 44 ust.1, ust. 3), a także uzgadnia zakres prac wykonywanych na potrzeby ochrony przyrody i realizacji celu publicznego (art. 45 ust.2 pkt 1 i 2). Powyższe postępowanie następuje bez względu na mocy jakiego aktu prawa miejscowego pomnik przyrody został ustanowiony tzn. czy pomnik został ustanowiony rozporządzeniem wojewody, czy rady gminy.

Drzewa pomnikowe, wskazane do zdjęcia statusu ochrony, rosną w alei przy ul. Tuwima w Olsztynie. Są to **dąb szypułkowy *Quercus robur* o nr ewidencyjnym 517/8** rosnący na działce geod.107-7/34 **oraz lipa drobnolistna *Tilia cordata* o nr ewidencyjnym 517/13** rosnąca na działce geod.107-5/6. W/w drzewa objęte zostały ochroną pomnikową na podstawie Zarządzenia Nr 21 Wojewody Olsztyńskiego z dnia 8 marca 1989r. (Dziennik Urzędowy Woj. Olsztyńskiego Nr 4, poz.88).

Potrzeba zdjęcia ochrony z pomników przyrody o nr ewid. 517/8 i 517/13 powstała z uwagi na utratę wartości przyrodniczych, ze względu na które ustanowiono formę ochrony przyrody. W związku ze złym stanem zdrowotno-technicznym drzew i lokalizacją w pasie drogowym ul. Tuwima, stwarzają one zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego. Nie jest więc możliwe utrzymywanie w/w pomników do ich naturalnego całkowitego obumarcia ze względu na lokalizację w terenie zurbanizowanym.

Dokumentację wykonaną na zlecenie Wydziału Środowiska pn. "Pomniki przyrody Olsztyna ich stan oraz program ochrony" z 2011r. autorstwa mgr inż. Ludmiły Górnickiej oraz „Ekspertyza dendrologiczna statyki dębu szypułkowego – *Quercus robur* nr ewid. 517/8 pomnika przyrody rosnącego na działce geodezyjnej nr 107-7/34 (wł. Gmina Olsztyn) przy ul. Tuwima/Nowaka w Olsztynie” z 2014r. opracowana przez Centrum dendrologiczne - prof. dr hab. inż. M. Siewniaka wskazują na stale postępujący, zły stan zdrowotno-techniczny w/w drzew.

Wnioski zawarte w ekspertyzie dotyczącej **dębu szypułkowego *Quercus robur*** o obwodzie pnia 291cm i wysokości 24 m określają, że stabilność drzewa w gruncie jest niedopuszczalnie niska, stopień obumarcia wyklucza możliwość regeneracji korzeni i korony, drzewo jest bardzo niebezpieczne i uzasadnione jest jego usunięcie.

W przypadku **lipy drobnolistnej *Tilia cordata***, o obwodzie pnia 283 cm i wysokości 16 m, zły stan zdrowotno-techniczny ulega również systematycznie pogorszeniu. Korona drzewa jest szczątkowa, dwa główne konary od wierzchołka są obumarłe. U podstawy pnia występuje rozległy ubytek wgłębny - od podstawy pnia do rozwidlenia konarów (tzw. „komin”) z postępującym rozkładem drewna. Z tego względu oraz z powodu znacznego przechyłu drzewa w kierunku wschodnim, zagraża upadkiem na inne drzewa rosnące w pobliżu, a ze względu na lokalizację na skarpie, przy murze oporowym wzdłuż ul. Tuwima (ok.5 m) - również na pas drogowy ulicy.

Nie jest możliwe utrzymywanie w/w pomników do ich naturalnego całkowitego obumarcia ze względu na ich lokalizację w terenie zurbanizowanym.

Ze względu na fakt, że w obydwu przypadkach drzewa utraciły wartości przyrodnicze, ze względu na które ustanowiono formę ich ochrony, zlokalizowane są w pasie drogowym ulicy Tuwima, stwarzają realne zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego, stąd istnieje na pilna konieczność ich usunięcia. Może to nastąpić dopiero po zdjęciu formy ochrony w drodze uchwały rady miasta.